

Застосування ігротерапії у психологічному супроводі інклюзії

Олена Никоненко,

*кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,*

e-mail: nikonenkoev@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0002-0794-7905

Ігротерапія є провідним засобом профілактики і корекції розладів поведінки дітей з вадами завдяки тому, що гра, на відміну від діяльності неігрового типу, активніше впливає на процеси становлення особи дитини, сильніше зачіпає його глибинні емоційні переживання.

Ігрова терапія, є провідним фактором у розвитку дитини. Вона є варіативною, тематичною, мобільною, дієвою і має тенденції до розвитку їх динаміки відповідно до пізнавального розвитку дитини. Вибір діяльності в навчально – ігровому докільлі сприяє усвідомленню дитиною власної мети, умов її досягнення, прагненню до кінцевого результату, здатності здолати труднощі[1].

Форми і варіанти ігрової терапії визначаються особливостями конкретної дитини або групи дітей, специфічними завданнями роботи і її тривалістю. Ігрові методи можуть застосовуватися: з цілі надання первинної психологічної допомоги та інтерв'ювання (оцінки); в процесі короткостроковій психотерапії; в процесі довгострокового реконструктивного психотерапевтичного впливу. У багатьох випадках гра виступає в якості провідного методу реконструктивного лікувально-корекційного впливу (як, наприклад, при наявності у дитини емоційних і поведінкових порушень невротичного характеру); в інших випадках як допоміжний метод, що дозволяє стимулювати дитину, розвинути його сенсорно-моторні навички, знизити емоційну напругу і ступінь соціальної депривації (наприклад, в разі розумової відсталості, аутизму, психічних захворювань, занедбаності і т. д.) . Можливе, застосування ігрових методів переважно в якості психопрофілактичних, розвиваючих засобів[2].

Арсенал описаних вправ і технік надзвичайно різноманітний. Всі техніки можуть бути використані в індивідуальній та груповій роботі з різними дітьми. Психотерапевт (психолог або інший фахівець) може вибрати з великого набору методик і вправ ті, які в найбільшій мірі відповідають умовам і завданням його роботи, найкращим чином відповідають індивідуальності дитини. Наприклад, техніка «Лінія посередині листка» (Долорес Конієрс) дозволяє досить нетравматичним для дитини способом звернутися до його найбільш болючих тем. Коли діти бачать, що лист розділений вертикальною лінією навпіл і одна з половин має назву «погане», а інша «добре», багато хто з них починають зацікавлено працювати. Дана техніка дозволяє дитині поглянути на ситуацію в цілому, і багатьом дітям вдається більш-менш успішно врівноважити обидві сторони таблиці. Такий результат можна визнати свідченням виникнення відносно здорової системи оцінок, в порівнянні з тією, яка спиралася лише на

негативні сторони ситуації. Техніка «Чарівний килим» того ж автора може бути рекомендована для роботи з дітьми як один з інструментів ігрової терапії. Вона найбільш корисна в разі, якщо на початку заняття дитина відчуває невпевненість. Батьки можуть застосовувати її в домашніх умовах для того, щоб зайняти дитину з синдромом гіперактивного поведінки і порушеннями уваги.

Техніка «Сердиті кульки» (Теммі Хорн) рекомендована для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, що мали серйозні емоційні порушення. Однією з найбільш важких проблем є нездатність виражати почуття роздратування і гніву належним чином. Працюючи з такими дітьми індивідуально і в групі, потрібно навчити їх розуміти і адекватно відтворювати ці почуття.

Список використаних джерел

1. Зеленюк І. Реалізація методу ігротерапії як засобу психокорекції та соціальної реабілітація для дітей з вадами психофізичного розвитку. URL: <https://naub.oa.edu.ua/realizatsiya-metodu-ihroterapiji-yak-zasobu-psyhokoreksiji-ta-sotsialnoji-reabilitatsiji-dlya-ditej-z-vadamy-psyhofizychnoho-rozvytku>.
2. Технології психологічного забезпечення освітнього процесу в інклюзивній школі : методичний посібник / автори-упорядники Д.Д. Романовська, Р.І.Мінтянська / за загальною редакцією Д.Д. Романовської. Чернівці : Технодрук, 2019. 158 с.